

Міністерство охорони здоров'я України
Українська медична стоматологічна академія
Кафедра післядипломної освіти лікарів-стоматологів

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор закладу вищої освіти
з науково-педагогічної
роботи та післядипломної освіти
_____Ігор СКРИПНИК
«___» грудня 2022 р.

**Навчальний план та програма
циклу тематичного удосконалення**

«Вибрані питання пародонтології»

Тривалість циклу – 78 годин

Полтава - 2022

Навчальний план та програма циклу тематичного удосконалення для лікарів-стоматологів розроблені згідно концепції післядипломної освіти та наказу МОЗ України від 14.03.2002 р. № 359, наказів МОЗ України «Про внесення змін до Положення про порядок проведення атестації лікарів» від 02.10.2015 р. № 650 та від 22.02.2019 р. № 446 «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів».

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. **Ткаченко І.М.** - професор закладу вищої освіти, завідувач кафедри пропедевтики терапевтичної стоматології Полтавського державного медичного університету

Навчальний план і програма схвалені на засіданні Вченої ради навчально-наукового інституту післядипломної освіти ____ грудня 2022 року, протокол № ____.

СКЛАД РОБОЧОЇ ГРУПИ

**Хміль Тетяна
Андріївна**

- доцент кафедри післядипломної освіти лікарів-стоматологів Полтавського державного медичного університету;

**Гуржій Олена
Вікторівна**

- доцент кафедри післядипломної освіти лікарів-стоматологів Полтавського державного медичного університету;

**Шинкевич Вікторія
Ігорівна**

- доцент кафедри післядипломної освіти лікарів-стоматологів Полтавського державного медичного університету;

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Тематичне удосконалення передбачає підвищення кваліфікації лікарів з окремих розділів відповідної спеціальності і є обов'язковим видом підвищення кваліфікації.

Основною метою навчання на тематичному циклі зі стоматології є вдосконалення та набуття лікарем-стоматологом певних теоретичних знань і практичних навичок з окремих розділів чи тем, та оволодіння конкретною технологією лікування.

Питання захворювань та уражень тканин пародонта займають одне з чільних місць у структурі стоматологічної захворюваності.

Аналіз роботи кафедри післядипломної освіти лікарів-стоматологів вказує, що не дивлячись на стрімке зростання якості стоматологічної допомоги, важливим залишається оновлення концепції діагностики та лікування широкого спектру пародонтологічних захворювань та станів, згідно міжнародних стандартів та клінічних настанов.

Метою циклу тематичного удосконалення «Вибрані питання пародонтології» є поглиблення теоретичних знань, практичних вмінь лікарів-стоматологів з актуальних питань пародонтології, проведення диференційної діагностики в залежності від нозології, ступеня тяжкості, перебігу, форми; систематизація знань за сучасною класифікацією і опанування сучасними технологіями лікування.

Навчальний план та програма циклу тематичного удосконалення «Вибрані питання пародонтології» складені відповідно до наказів МОЗ України про постійне вдосконалення спеціалістів та концепції післядипломної медичної освіти в Україні, включає окремі курси (розділи), передбачає: лекційний курс, практичні та семінарські заняття. На семінарських заняттях проводяться дискусії, самостійні доповіді слухачів, моделювання клінічних ситуацій, рішення ситуаційних завдань. Слухачі виконують певний обсяг практичної роботи, набувають практичного досвіду.

Контингент: лікарі-стоматологи, які працюють у лікувальних чи спеціалізованих закладах, приватних кабінетах чи стоматологічних поліклініках, завідувачі стоматологічних відділень та кабінетів.

Термін навчання - 78 навчальних годин (2 тижні). Навчання на циклі тематичного удосконалення (ТУ) тривалістю 2 тижні забезпечує отримання 50 балів БПР.

У кінці циклу передбачено залік з питань засвоєного матеріалу.

Слухачі, які успішно освоїли програму та склали залік, отримують Посвідчення про проходження циклу тематичного удосконалення, встановленого МОЗ України зразка.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ
«Вибрані питання пародонтології»

Кількість годин: 78

Код курсу	Назва курсу	Всього годин	Лекції	Семінари	Практичні заняття
1	Анатомо-фізіологічні особливості будови тканин пародонта	6		2	4
2	Діагностика захворювань тканин пародонта	12	2	4	6
3	Сучасні аспекти етіології та патогенезу пародонтиту. Клініка, диференційна діагностика захворювань тканин пародонта	12	2	4	6
4	Періодонтальні прояви системних захворювань, набутих та спадкових станів	18	2	4	12
5	Комплексне лікування пародонтиту	12		4	8
	Разом з основних програм	60	6	18	36
	Додаткові програми:				
1	Військово-медична підготовка	12			
	Залік	6			
	ВСЬОГО:	78			

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ
«Вибрані питання пародонтології»

Код курсу	Назва курсу, розділу, теми
Курс 1. Анатомо-фізіологічні особливості будови тканин пародонта	
1.1	Анатомо-фізіологічні особливості будови тканин пародонта.
1.2	Здоровий пародонт, захворювання та стани ясен.
Курс 2. Діагностика захворювань тканин пародонта	
2.1	Сучасна класифікація захворювань тканин пародонта.
2.2	Клінічні методи обстеження. Поняття про діагностичний алгоритм.
2.3	Клінічна оцінка стану пародонта.
2.4	Лабораторні та функціональні методи.
Курс 3. Сучасні аспекти етіології та патогенезу пародонтиту. Клініка, диференційна діагностика захворювань тканин пародонта	
3.1	Сучасні уявлення про етіологію та патогенез захворювань тканин пародонта.
3.2	Клініка, диференційна діагностика хронічного пародонтиту.
3.3	Особливості клініки захворювань тканин пародонта у дітей.
3.4	Диспансеризація хворих із захворюваннями тканин пародонта.
Курс 4. Періодонтальні прояви системних захворювань, набутих та спадкових станів: клініка, діагностика, лікування, профілактика	
4.1	Сучасні хірургічні техніки при рецесії ясен.
4.2	Периімплантні захворювання та стани.
4.3	Періодонтальні абсцеси та ендоперіодонтальні ураження: класифікація, діагностика.
4.4	Системні хвороби і стани, які уражують тканини пародонту: визначення клінічного випадку і діагностичне заключення.
4.5	Місцеві фактори, які можуть впливати на тканини пародонту: клінічне значення та контроль
Курс 5. Комплексне лікування пародонтиту	
5.1	Клінічні рекомендації по лікуванню хронічного пародонтиту.
5.2	Гігієна порожнини рота при захворюваннях тканин пародонта.
5.3	Терапевтичне лікування пародонтиту
5.4	Ортопедичні методи лікування захворювань тканин пародонта.
5.5	Хірургічні методи лікування захворювань тканин пародонта
5.6	Помилки та ускладнення у лікуванні захворювань тканин пародонта.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН З ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ДЛЯ ЦИКЛІВ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ

№ №	Назва курсу	Кількість навчальних годин			
		Лекції	Прак тичні заняття	Семінар ські заняття	Разом
1	2	3	4	5	6
1.	Військово-медична підготовка				
1.1	Організація медичного забезпечення військ				12
1.1.1	Актуальні питання організації медичного забезпечення військ воєнного та мирного часу	2	-	2	4
1.1.2	Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення Збройних сил України	2	-	2	4
1.1.3	Медична служба оперативних об'єднань	2	-	2	4
	Разом:				12

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Код курсів	Назва курсу, розділу, теми
1. Військово-медична підготовка	
1.1	Організація медичного забезпечення військ
1.1.2	Актуальні питання організації медичного забезпечення військ воєнного та мирного часу
	Завдання і організація медичної служби Збройних Сил України воєнного та мирного часу. Сучасні види зброї та їх вплив на величину і структуру санітарних втрат. Умови діяльності медичної служби, їх вплив на організацію медичного забезпечення бойових дій військ. Військові частини та заклади медичної служби Збройних Сил України. Підготовка військово-медичних кадрів. Взаємодія медичної служби Збройних Сил України із державною системою охорони здоров'я. Участь медичної служби Збройних Сил України у створенні загальнодержавної системи екстремальної медицини.
1.1.3	Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення Збройних сил України.
	Зміст лікувально-евакуаційних заходів у військах. Основні етапи

	розвитку системи лікувально-евакуаційного забезпечення. Етап медичної евакуації, завдання, принципова схема розгортання і організація його роботи. Медичне сортування, завдання, види, організація проведення. Вид і обсяг медичної допомоги, їх зміст, порядок надання та маневр ними в ході бою (операції). Характеристика кваліфікованої та спеціалізованої медичної допомоги. Медична евакуація, порядок і організація її проведення. Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення військ на сучасному етапі розбудови Збройних Сил України.
1.1.4	Медична служба оперативних об'єднань
	Завдання та організаційно - штатна структура медичної служби дивізії (бригади). Медична служба механізованої дивізії (механізованої бригади). Медичний пункт полку, принципова схема розгортання, організація роботи. Окремий медичний батальйон (далі - ОМедБ), завдання, організаційно-штатна структура та оснащення. Розгортання та організація роботи. Призначення, штат, обладнання, оснащення та організація роботи функціональних підрозділів ОМедБ.

ПЕРЕЛІК
практичних навичок для оволодіння на циклі
«Вибрані питання пародонтології»

№ п/п	Назва практичних навичок	Ступінь оволодіння	
		знати	вміти
1.	Оцінка стану м'яких тканин обличчя, лімфатичних і слинних залоз, твердих тканин зуба, пародонта і слизової оболонки порожнини рота.		+
2.	Клінічне обстеження пародонту.		+
3.	Визначення індексу кровоточивості при пробі.		+
4.	Проведення глибинних вимірювань: періодонтальна глибина при пробі, рецесія ясен, клінічний рівень прикріплення.		+
5.	Індексна оцінка тяжкості проявів гінгівіту.		+
6.	Діагностика захворювань ясен, індукованих не зубною біоплівкою (отримання зразків для цитологічного, мікробіологічного дослідження).		+
7.	Запис періодонтограми.		+
8.	Діагностика місцевих факторів що відносяться до зубів та зубних протезів, і які можуть впливати на пародонт.		+
9.	Клінічне визначення періодонтального біотипу. Проба на прозорість зонду.		+
10.	Діагностика системних розладів, які мають значний вплив на прояв і тяжкість періодонтиту.		+
11.	Діагностика системних розладів/станів, які мають помірний вплив на тяжкість періодонтиту		+
12.	Діагностика системних розладів/станів, які можуть спричинити деструкцію періодонтального прикріплення незалежно від пародонтиту, спричиненого нальотом.		+
13.	Складання плану лікування пацієнта при пародонтиті.		+
14.	Місцеве первинне періодонтологічне лікування		
15.	Інструктаж з домашньої гігієни при пародонтиті.		+
16.	Інструктаж з домашньої гігієни при гінгівіті.		+
17.	Хірургічне лікування при пародонтиті.		+
18.	Хірургічне лікування при рецесія ясен.	+	
19.	Ортопедичне лікування (протезування) при пародонти ті.	+	
20.	Підтримуюче періодонтологічне лікування при		+

	пародонтиті.		+
21.	Діагностика здорового стану ясен та періімплантного мукозиту, періімплантиту.		+
22.	Лікування періімплантного мукозиту, періімплантиту.		+

**Питання до заліку на циклі тематичного удосконалення
«Вибрані питання пародонтології»**

1. Діагностика та диференційна діагностика гінгівіту, індукованого біоплівкою та факторів ризику його розвитку.
2. Діагностика при хворобах ясен, індукованих не зубною біоплівкою.
3. Сучасні концепції етіології і патогенезу рецесії ясен.
4. Етіологія та ланки патогенезу хронічного пародонтиту.
5. Діагностика та диференційна діагностика хронічного пародонтиту за ступенем ураження/складністю лікування та швидкістю прогресування з урахуванням модифікуючих факторів.
6. Системні розладив, які мають значний вплив на прояв і тяжкість пародонтиту.
7. Діагностика системних розладів/станів, які мають помірний вплив на тяжкість пародонтиту.
8. Діагностика системних розладів/станів, які можуть спричинити деструкцію періодонтального прикріплення незалежно від пародонтиту, спричиненого нальотом.
9. Особливості епідеміології захворювань тканин пародонта у дітей.
10. Диспансеризація хворих із захворюваннями тканин пародонта.
11. Методи комплексного лікування захворювань тканин пародонта.
12. Домашня гігієна порожнини рота при хронічному пародонтиті.
13. Особливості домашньої та професійної гігієни при тонкому періодонтальному біотипі.
14. Клінічний алгоритм діагностики при рецесії ясен.
15. Клінічний алгоритм діагностики періімплантних станів.
16. Клінічний алгоритм діагностики при некротизуючих захворюваннях тканин пародонту/СОПР.
17. Періодонтологічне консервативне лікування хронічного пародонтиту.
18. Хірургічні методи лікування захворювань тканин пародонта.
19. Ортопедичні методи лікування захворювань тканин пародонта.
20. Вибір методики хірургічного втручання при ризику рецесії.
21. Помилки та ускладнення у діагностиці захворювань тканин пародонта.
22. Помилки та ускладнення у лікуванні захворювань тканин пародонта.

Рекомендована література:

1. Індивідуальні та вікові клініко-морфологічні особливості слизової оболонки органів ротової порожнини: навч. посіб. / Скрипников П.М., Скрипнікова Т.П., Шинкевич В.І., Товма В.В.; ВДНЗУ “УМСА”. – Полтава: ТОВ “АСМІ”, 2016. – 102 с.
2. Куроедова В.Д. Ортодонтія дитинства: навчальний посібник / В.Д. Куроедова, О.М. Макарова, К.Л.Трофименко.- Полтава, 2018.- 128 с.
3. Лихота А.М. Військова стоматологія: підручник / А.М. Лихота, В.В. Коваленко.- К.:УВМА, АграрМедіаГруп, 2016.- 284 с.
4. Мазур І. П. Клінічна фармакологія та фармакотерапія в стоматології / Мазур І. П., Хайтович М. В., Голопихо Л. І. – 2-ге вид. - Київ: Медицина, 2019. - 375 с.
5. Скрипников П.М. Терапевтична стоматологія для лікарів-інтернів. Частина2. Хвороби пародонта та слизової оболонки порожнини рота. Навчально-методичний посібник / Скрипников П.М., Скрипнікова Т.П., Хміль Т.А., та ін. – Полтава: АСМІ.-2018.- 327 с.
6. Скрипников П.М., Силенко Ю.І. Хміль Т.А. Хребор М.В. Коломієць С.В. Комплексне лікування генералізованого пародонтиту. Навчально-методичний посібник для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти. – Полтава: ВДНЗУ «УМСА», 2018.- 126 с.
7. Стоматологія: підручник у 2 кн.- Кн.2/ М. М. Рожко, І.І Кириленко, О.Г. Денисенко та ін.; за ред. проф. М.М. Рожка. К.: ВСВ «Медицина», 2013.- 992 с.
8. Терапевтична стоматологія дитячого віку: Підручник для студентів стоматологічних факультетів, інтернів і стоматологів. Т.2 (видання друге, стереотипне) / Хоменко Л.О., Майданник В.Г., Голубєва І.М., Остапко О.І., Біденко Н.В., Кривонос Ю.М. / За ред. проф. Л.О. Хоменко. - К.: Книга-плюс, 2017. - 328 с.